

Dokumentin sisältö

Kertomuksen vastuutaho ja laatijat (viranhaltijat, luottamushenkilöt, työryhmät):

OSA I PÄÄTTYVÄN VALTUUSTOKAUDEN ARVIOINTI

....1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

....2 Hyvinvointitiedon ja tehtyjen toimenpiteiden arviointi

....3 Keskeiset opit ja evästyksset päättyvältä valtuustokaudelta

OSA II TULEVAN VALTUUSTOKAUDEN SUUNNITTELU

....4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

....5 Hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat

Hyvinvointisuunnitelma

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

Kertomuksen vastuutaho ja laatijat (viranhaltijat, luottamushenkilöt, työryhmät):

Eeva-Sirkku Pöyhönen, sosiaali- ja terveysjohtaja

Heidi Mäki-Tulokas, johtava sosiaalityöntekijä

Hilkka Koret, opetuspäällikkö

Markku Kylén, tekninen johtaja

Jaana Hölsö, hallintojohtaja

Johannes Joutsenlahti, työvoimapalvelujen päällikkö

Päivi Laaksonen, johtava hoitaja, Paimion - Sauvon kansanterveyskuntayhtymä

Hanna Inkeroinen, suunnittelija, Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Vasso Ab

31.12.2017 asti

Hanna Lohijoki, suunnittelija, Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Vasso Ab 01.01.2018 alkaen

OSA I PÄÄTTYVÄN VALTUUSTOKAUDEN ARVIOINTI

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

2 Hyvinvointitiedon ja tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Yleistä

Viime vuosina Paimion väestömäärä on ollut kasvava. Kuntien välinen nettomuutto on vuosina 2014-2015 ollut negatiivinen, mikä tarkoittaa sitä, että Paimioon muuttavia on ollut vähemmän kuin poismuuttavia. Vuonna 2016 kuntien välinen nettomuutto kääntyi positiiviseksi. Huoltosuhte on heikentynyt vuosi vuodelta. Vuonna 2016 Paimiossa oli noin 65 alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttäneitä sataa 15-64-vuotiasta työikäistä kohden. Muun kuin suomen-, ruotsin- tai saamenkielisten määrä on vähäinen verrattuna esimerkiksi lähikuntiin Kaarinaan ja Lietoon. Ulkomaan kansalaisten osuus koko Paimion väestöstä oli vuonna 2016 vajaa kaksi prosenttia, mikä on vertailukuntiin nähden keskimääräistä.

0-6-vuotiaiden lasten osuus väestöstä kasvoi kääntyi vuodesta 2014 eteenpäin laskuun. 7-15-vuotiaiden osuus väestöstä on pysynyt noin 11 prosentissa koko tarkasteluajan ajan. Vertailukuntiin nähden Paimiossa on enemmän lapsia ja nuoria. Ainoastaan Liedossa ja Maskussa lasten ja nuorten väestöosuudet ovat korkeammat. Lapsiperheiden osuus kaikista perheistä mukaillee lasten väestöosuuksia. Vuonna 2016 noin 42 prosenttia paimiolaisista perheistä oli lapsiperheitä. Määrä on samalla tasolla kuin vertailukunnissa. Yksinhuoltajaperheiden osuus lapsiperheistä on kasvanut vuosi vuodelta. Vuonna 2016 noin 17 prosenttia lapsiperheistä oli yhden vanhemman perheitä, mikä oli vertailukuntiin nähden keskimääräistä.

Kelan sairastavuusindeksi kuvaa sitä, miten sairasta tai tervettä väestö on suhteessa koko maan väestöön. Vuonna 2016 Paimion väestö oli hyvin lähellä koko maan keskiarvoa. Sen sijaan esimerkiksi Lieto ja Masku olivat jonkin verran terveempiä sekä Raisio ja Sauvo jonkin verran sairaampia kuin paimiolaiset. Yksi kansansairauksistamme on diabetes. Tyypin 2 diabetes alkaa tavallisimmin aikuisena. Sairastunut on usein ylipainoinen (keskivartalolihava) ja hänen verenpaineensa tai veren rasva-arvonsa ovat koholla. Muita riskitekijöitä ovat muun muassa perimä, korkea ikä, vähäinen liikunta tai pitkään jatkunut kuormittava stressi. Paimion-Sauvon terveyskeskuksessa on seurattu diabeetikkojen määrää ja hoitotasapainoja systemaattisesti vuodesta 1998 lähtien. Tyypin 2 diabeetikkojen määrä suhteessa väestöön on lisääntynyt 10 vuoden seurannassa. Paimiossa vuodesta 2007 vuoteen 2017 3,4% -> 5,3%. Yhteensä diabeetikkoja on terveyskeskuksen diabetesrekisterissä 949, joista 130 tyypin 1 diabeetikkoja ja 819 tyypin 2 diabeetikkoja.

Kunnan yleinen pienituloisuusaste kertoo pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista henkilöistä. Vuonna 2016 noin yhdeksän prosenttia paimiolaisista eli pienituloiseksi luokiteltavassa kotitaloudessa. Vertailukunnista Sauvossa ja Raisiossa pienituloisuusaste oli korkeampi. Lasten pienituloisuusaste taas kertoo pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaiden henkilöiden osuuden kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista. Paimiossa lasten pienituloisuusaste oli vuonna 2016 noin seitsemän prosenttia, mikä on hieman useimpia vertailukuntia korkeampi. Ainoastaan Raisiossa noin yhdeksän prosenttia alle 18-vuotiaista asui pienituloisessa kotitaloudessa. Sen sijaan esimerkiksi Maskussa vasta luku oli 5,2 ja Liedossa 6,4. Maakunnan keskiarvo oli 11,7 vuonna 2016. Pienituloisuus ei kuitenkaan näy suurina toimeentulotuen asiakasmäärinä. Toimeentulotukea saaneita henkilöitä on vähemmän kuin Varsinais-Suomessa ja koko maassa keskimäärin.

Tekniset ja ympäristöpalvelut

Lähes jokaisella toimialan tehtäväalueella voidaan vaikuttaa kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen. Kaavoituksessa huomioidaan alueen sijainti, riittävät puistoalueet ja turvallinen liikkuminen. Rakennusvalvonta edellyttää lupia myöntäessään, että rakennusten ja niiden piha-alueiden esteettömyys- ja turvallisuusasiat ovat kunnossa. Ympäristönsuojelu valvoo tehtäväalueellaan mm. ympäristölupien, meluilmoitusten, jätehuoltomääräysten ehtojen noudattamista.

Jo liikenneväylien suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään huomiota kestäväan ja turvalliseen liikkumiseen, mm. toteuttamalla kevyen liikenteen väyliä ja katuvalaistuksella. Väylien kunnossapidossa täytetään lain vaatimukset. Liikenneturvallisuutta parannetaan mm. näkemäraivauksilla, nopeusnäytöillä, hidasteilla, pitämällä päälysteet kunnossa sekä asianmukaisella talvikunnossapidolla. Erityisesti talvikelien aikaan vastuuta on myös liikenteessä kulkijoilla, mm. jalankulkijoilla tulisi olla liukkaille pinnoille soveltuvat jalkineet ja ajoneuvojen tulisi sopeuttaa nopeutensa olosuhteiden mukaan.

Muut yleiset alueet käsittävät mm. puistojen, leikkipaikkojen, uimapaikkojen ja ulkoliikuntapaikkojen ylläpidon ja rakentamisen. Kunnossa olevilla ja monipuolisilla viher-, liikunta- ja virkistysalueilla edistetään hyvinvointia ja terveyttä. Suunnitelmissa on mm. Jokipuiston edelleen kehittämisen, ulkoilupolku Vähäjoki-rantaan sekä yhdessä naapurikuntien kanssa saada aikaan merkityt virkistysreitit kuntien alueille.

Kiinteistöpalvelut ylläpitävät, rakentavat ja peruskorjaavat kaupungin omistamaa kiinteistökantaa niin, että voidaan puhua terveistä ja turvallisista rakennuksista.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjasto on eri-ikäisten kuntalaisten olohuone, jossa voi pelata, osallistua tapahtumiin, opiskella ja oleilla virikkeellisessä ympäristössä. Lapsille ja nuorille kirjasto tarjoaa turvallisen tilan, jossa on mahdollista saada apua tutuilta aikuisilta. Erityisesti lapset ja nuoret ovat ottaneet kirjastotilan omakseen. Kirjasto tekee tiivistä yhteistyötä alueen koulujen ja kaupungin sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen kanssa. Kaikki Paimion perusopetuksen oppilaat perehdytetään kirjaston palveluihin eri luokka-asteilla.

Paimion kirjaston palvelut ovat saavutettavissa sekä verkossa että kirjaston fyysisissä tiloissa. Lainojen uusiminen sekä varausten tekeminen onnistuu verkkokirjastossa ja Vaski-kirjastojen 18 kunnan alueella tekemä seudullinen yhteistyö tuo maakuntatasoiset aineistokokoelmat ja erilaisia sähköisiä aineistoja kaikkien paimiolaisten ulottuville. Lisäksi kirjaston kautta käytettävissä ovat Monikielisen kirjaston sekä Celia-kirjaston palvelut. Sähköisten aineistojen käyttö on kasvussa, mutta suurin osa aineistosta on edelleen perinteisessä muodossa ja näin ollen myöskin valtaosa lainauksista kohdentuu tähän aineistoon.

Kirjasto on avoinna viitenä arkipäivänä viikossa 33 h/vko. Aukioloaikoja jouduttiin supistamaan nykyisiin vuoden 2016 alusta henkilöstöresurssin pienentyessä viidestä vakituisesta työntekijästä neljään. Supistuksesta johtuen kävijämäärät ja lainaukset ovat vähentyneet. Kirjastossa käynnit vähenivät vuonna 2016 19 % edellisestä vuodesta, mikä tarkoittaa lähes 15 000 käyntiä vähemmän. Lainaustenkin määrä laski lähes 12 000 lainalla, eli yli 7 %.

Viimeisten vuosien aikana Paimion kulttuuripalvelut on pyritty saamaan kaikkien saavutettavissa oleviksi, järjestämällä mahdollisuuksien mukaan maksuttomia tapahtumia sekä hinnoittelemalla pääsymaksut niin Paimion museoissa kuin yksittäisissä tapahtumissa kohtuullisiksi. Yhteistyössä

seutukunnan muiden kuntien kanssa on toteutettu esimerkiksi varjoteatteritoimintaa perhepäivähoidossa oleville lapsille sekä Kummi kotona -toimintaa (yhteistyökumppanina myös Läntisen tanssin aluekeskus), jossa tanssitaiteilija kiersi kahden kuukauden aikana kymmenen paimiolaisen kotihoidon asiakkaan luona. Kuntalaisten hyvinvointia on edistetty myös niin, että kohdennettujen kulttuuritukien kautta on annettu paikalliselle yhdistyksille ja muille toimijoille mahdollisuus toteuttaa toimintaa, joissa keskeisenä edellytyksenä on kaikille kaupunkilaisille avoin toiminta.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tehtävänä on aktivoida paimiolaiset liikkumaan ja kohentamaan hyvinvointiaan liikunnan keinoin. Paimion liikuntapalveluiden keskeisin tehtävä on tuottaa erilaisia liikuntaolosuhteita ja -palveluita kaikille paimiolaisille sekä liikuntaa järjestäville yhdistyksille. Liikuntapalvelut toimii yhteistyössä eri hallintokuntien, yhdistysten ja urheiluseurojen kanssa.

Vuodesta 2016 Paimion liikuntapalvelut ovat olleet vahvasti mukana luomassa Paimion ja Sauvon yhteistä LiPaKe- Peimari liikuntaneuvontahanketta yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen sekä yhdistysten kanssa. Liikuntapalveluiden rooli on aktivoida yhdistyksiä tuottamaan uusia matalan liikuntakynnyksen ryhmiä ja toimia yhdistysten toiminnan tukena.

Paimion liikuntapalveluiden keskeisempiä palveluilta ovat;

- Liikuntasalivuorojen varaaminen yhdistyksille sekä kuntalaisille
- Liikuntapaikkojen ylläpito yhteistyössä teknisten toimialan kanssa
- Lähiliikuntapaikkojen suunnittelu yhteistyössä teknisten toimialan kanssa
- Liikunta-avustukset
- Omatoimisen liikkumisen tukeminen ja kuntalaisten liikkumaan aktivointi (seniorikortit, saattajakortit sekä 1-luokkien uimakortit)
- Liikuntatapahtumat
- Ohjattu liikuntatoiminta erityisesti erityisryhmille ja ikääntyneille

Elinkeinotoiminnan kehittäminen

Työllisyysasteen nostaminen ja veropohjan vahvistaminen ovat keskeiset tavoitteet hyvinvoinnin säilyttämiseksi. Paimion kaupungin elinkeinotoimen tavoitteena on luoda hyvät edellytykset yritystoiminnalle ja omalta osaltaan vaikuttaa positiivisen yrittäjyysilmapiiriin ja vetovoimaisen imagon säilymiseen ja lisäämiseen. Tähän tavoitteeseen päästään lisäämällä laadukasta yhteistyötä yritysten kanssa.

Kaupunki panostaa elinkeinotoiminnan kehittämiseen kolmivuotisella elinkeinoprojektilla (05.2017 - 04.2020) palkkaamalla yritysasiamiehen ja perustamalla elinkeinotoimikunnan. Lisäksi kaupunki osallistuu ja jatkaa seudullista elinkeinoyhteistyötä Science Park Oy:n, kanssa joka tuottaa monipuolisesti Turun seudun 11 kunnalle suunnattuja elinkeino- ja yrityspalveluja. Elinkeinostrategia rakennetaan seuraavien seitsemän osa-alueen ympärille:

- 1) Elinkeinopolitiikka ja sen resurssit
- 2) Kaupungin päätöksenteon yrityslähtöisyys
- 3) Kaupungin viestintä, tiedottaminen ja osallistumismahdollisuudet
- 4) Koulutus ja kaupungin organisaation osaaminen sekä asenne
- 5) Kaupungin hankintapolitiikka

6) Kaupunginpalvelut ja infrastruktuuri

7) Seudullinen kehittämissyhteistyö, yhteishankkeet yritysten kanssa ja Paimion Yrityskehitys Oy:n roolin tarkastelu.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Hyvinvointikertomukseen on valittu tärkeimpiä Kouluterveyskyselyn indikaattoreita kuvaamaan 8. ja 9. luokan oppilaiden hyvinvointia. Vuoden 2015 Kouluterveyskyselyn tiedonkeruu epäonnistui ja näin ollen indikaattoreita ei käsitellä laajassa hyvinvointikertomuksessa.

Kouluterveys 2017 tuloksista Paimiossa:

Huolenaiheita lasten ja nuorten terveydentilaan liittyen kouluterveyskyselyn pohjalta:

- 4.-5. luokkalaisista yli 13 % kertoo kokeneensa mielialaan liittyviä ongelmia kahden viime viikon aikana
- lähes 30% 4.-5. luokkalaisista on halunnut vähentää netin käyttöä, mutta ei ole onnistunut
- 8.-9. luokkalaisten viikoittainen alkoholinkäyttö on lisääntynyt v. 2010 lähtien, lukiolaisten vähentynyt
- tupakointi on vähentynyt, mutta vastaavasti nuuskan käyttö lisääntyy voimakkaasti
- koettu terveys on heikentynyt
- 8.-9. luokkalaisten koulukiusattuna oleminen on lisääntynyt, toisaalta niiden oppilaiden määrä jotka eivät ole olleet lainkaan kiusattuina on lisääntynyt
- Yli joka kolmas nukkuu arkisin alle 8 tuntia
- Liikkuminen vapaa-ajalla on vähentynyt ja peruskoululaisten ylipaino lisääntynyt

Hyviä puolia:

- Yksinäisyyden tunne on vähentynyt
- peruskoululaiset pitävät koulusta aiempaa enemmän (4.-5. lk 84%)
- Luokissa koetaan olevan aiempaa parempi työrauha

Koulussa yhteisöllistä oppilashuoltotyötä tekevät kaikki koulu yhteisön aikuiset tavoitteenaan oppilaiden oppiminen, hyvinvointi, osallisuus ja vuorovaikutus, vastuullisuus sekä oppimisympäristön esteettömyys, turvallisuus ja terveellisyys. Koko koulu yhteisön oppilashuoltotyötä koordinoi yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä. Ryhmän tehtävänä on suunnitella, kehittää, toteuttaa ja arvioida oppilashuoltotyön toteutumista. Moniammatillisen ryhmän jäseniä ovat rehtori tai apulaisrehtori, laaja-alaiset erityisopettajat, koulukuraattori ja -psykologi, vararehtori, terveydenhoitajat, psykiatrinen sairaanhoitaja (Vistan koulu), oppilaanohjaajat (Vistan koulu). Yksittäisen oppilaan asiaa käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa yksilöllisessä moniammatillisessa oppilashuoltoryhmässä, joka voidaan perustaa oppilaan tai, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksensa merkitystä, hänen huoltajansa kirjallisella suostumuksella.

Varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten osuus kaikista alle kouluikäisistä lapsista oli vuonna 2016 80,9 %, kun se vuonna 2013 oli 77 %. Heti vanhempainvapaan jälkeen päivähoitoon tulevien lasten määrässä on ollut havaittavissa selvää nousua. Samoin vuorohoidon tarve on kasvanut. Tällä hetkellä vuorohoidon piirissä on yli 50 lasta kun vuonna 2013 heitä oli 30. Toisaalta perheet käyttävät yhä

enemmän varhaiskasvatuspalveluja osa-aikaisesti. Tukea tarvitsevat lapset on sijoitettu tavallisiin päiväkotiryhmiin ja osittain myös perhepäivähoitoon. Jokelan päiväkodissa toimii integroitu erityisryhmä. Paimion varhaiskasvatuksessa on käytössä kasvun ja oppimisen kolmiportainen tuki (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki). Tuen tarvetta on havaittavissa yhä nuoremmilla lapsilla.

Lastenneuvolan lapsimäärät ovat kasvaneet tasaisesti vuodesta 2007 alkaen niin, että huippuvuoden 2015 alussa lastenneuvolan kirjoilla oli 1014 alle kouluikäistä lasta. Vielä 2016 oli yli 1000 lasta, mutta vuoden 2017 alussa lapsimäärä jäi hivenen alle 1000. Lastenneuvolan määräaikaistarkastukset tehdään neuvola-asetuksen mukaisesti ja niihin sisältyy kolme laajaa terveystarkastusta 4 ja 18 kuukauden ja 4 vuoden iässä. Lapsen ensimmäisen ikävuoden aikana tehdään 8-9 tarkastusta. Lastenneuvolan terveydenhoitajat tekevät yhteistyötä perhetyöntekijän kanssa.

Kasvatus- ja perheneuvoloiden lapsiasiakkaiden määrä on vaihdellut vuosittain melko paljonkin. Vuonna 2016 kasvatus- ja perheneuvolassa kävi 26 asiakasperhettä. Lastenpsykiatrian sekä nuorisopsykiatrian avo- ja laitoshoidon määrä on kasvanut runsaasti vuoden 2017 aikana. Aikaisempien vuosien käyttö on ollut nuorisopsykiatrian osalta laskeva ja lastenpsykiatrian osalta lievästi nouseva.

Lastensuojelun avohuollossa olevien lasten osuus ja kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus on pienempi kuin Varsinais-Suomessa ja koko maassa keskimäärin. Lastensuojeluilmoituksia on viime vuosina tehty hieman yli 200 vuosittain ja niiden lasten osuus, joista ilmoitus on tehty, on ollut noin kuusi prosenttia alle 18-vuotiaista paimiolaisista lapsista ja nuorista.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Keväällä 2017 kaikille paimiolaisille perusopetuksen päättäneille nuorille löytyi toisen asteen koulutuspaikka. Heistä 91 % sai ensimmäisen hakutoiveensa mukaisen paikan. Mikäli nuori jää ilman opiskelupaikkaa, perusopetuksen oppilaan ohjaajat auttavat heitä opiskelupaikan löytämisessä. Nuorisolain 7c §:n perusteella toisen asteen oppilaitokset ovat velvollisia ilmoittamaan koulun keskeyttämisestä opiskelijan kotikunnan etsivälle nuorisotyöntekijälle. Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tehtävänä on tavoittaa palveluiden ulkopuolelle jääneet 16-29-vuotiaat paimiolaiset ja sauvolaiset nuoret. Etsivä nuorisotyö ja nuorten pajatoiminta on alkanut Paimiossa syksyllä 2012. Etsivä nuorisotyöntekijä vuosittain yhteydessä noin 30-45 sauvolaiseen tai paimiolaiseen nuoreen. Suurin osa nuorista ohjautuu etsivälle nuorisotyöntekijälle sosiaalipalveluiden tai 2. asteen koulutuksen kautta tai entistä useammin nuori hakeutuu palveluiden piiriin itse. Pajatoiminnassa on vuosittain noin 13-15 nuorta. Keskimääräinen pajajakso on nuorella pidentynyt noin kuuteen kuukauteen. Nuoret ohjautuvat pajalle etsivän nuorisotyön tai sosiaalipalveluiden kautta tai entistä useammin ottavat itse yhteyttä. Paimion kaupunki on mukana työvoima- ja yrityspalveluiden kuntakokeilussa 1.8.2017 - 31.12.2018. Kokeilun aikana kaikkien alle 25-vuotiaiden työttömien paimiolaisten työvoimapalvelut tarjotaan paikallisesti Varsinais-Suomen Te-toimiston ja Paimion kaupungin yhteistyönä. Syksyllä 2017 alle 25-vuotiaasta väestöstä oli 43 työttömänä työnhakijana eli 6,4%. Nuorten työttömyys on vertailukuntien alhaisin.

Paimion kaupungin nuorisopalvelut tarjoaa alle 29-vuotiaille lapsille ja nuorille monipuolista, yhteisöllistä ja mielekästä yhdessäoloa erilaisten toimintojen, tekemisen ja kokemisen kautta. Kaupungin tarjoamaa nuorisotoimintaa järjestää erityisnuorisotyöntekijä, nuoriso-ohjaaja sekä etsivä nuorisotyöntekijä, pajaohjaaja ja tuntipalkkainen nuoriso-ohjaaja. Nuorisopalveluiden painopistealueina on nuorten aktivoiminen sekä nuorten sosiaalinen vahvistaminen.

Perusnuorisotyö sisältää mm. Nuorisotalo Tillintuvan avointa nuorisotoimintaa yläkouluikäisille, ip-nuokkaria 3-6-luokkalaisille, leiri- ja retkitoimintaa, teemallisia nuorisotapahtumia, välkkäkahviloita,

nuorisovaltuustoimintaa, työskentelyä sosiaalisessa mediassa. Erityisnuorisotyössä tärkeintä on nuoren ja hänen kasvunsa tukeminen. Erityisnuorisotyötä tehdään Parkissa, Valomerkki-toimintamallissa, yksilö- ja ryhmäohjauksessa sekä monialaisessa yhteistyössä eri viranomaispalveluiden kanssa.

Työikäiset

Paimion työttömyysaste oli vuoden 2017 lopussa 5,7% (2016 10,2%, 2015 9,3%). Tavoitteena on pitää Paimion työttömyysprosentti pysyvästi alle 6 prosentissa.

Alhainen työttömyysprosentti ja korkea työllisyysaste ovat tärkeitä hyvinvoinnin mittareita. Paimio on perinteisesti kuulunut omassa maakunnassaan alhaisimpien työttömyysprosenttien kuntiin. Hyvä kehitys työttömyyden suhteen on kuitenkin katkennut viimeisten vuosien aikana.

Paimio on mukana Turun seudun Työvoima- ja yrityspalveluiden alueellisessa kokeilussa 2017 - 2018. Paimion osalta tavoitteena pidetään työnvälityksen vaikuttavuuden lisäämistä ja työttömyysasteen kääntämistä laskuun. Painopiste on henkilökohtaisessa työnvälityspalvelussa ja urasuunnittelussa. Aktiivisella työllisyshoidolla on mahdollista vaikuttaa työttömien yhteiskunnallisen osallisuuden lisääntymiseen. Alueellisen kokeilun kohderyhmään kuuluvat, alle 25-vuotiaat ja yli vuoden työttöminä olleet henkilöt, aktivoidaan työllistymistä edistäviin palveluihin ja heille tarjotaan väyliä siirtyä takaisin työelämään. Toimenpiteiden onnistumisella on merkittävä vaikutus asiakkaiden syrjäytymisen ehkäisyssä ja työttömyysprosentin kääntämisessä laskuun.

Työvoima- ja yrityspalveluiden alueellinen kokeilu tarjoaa Turun seudun kunnille mahdollisuuden tuottaa palvelut uudella tavalla. Paimion Työvoimapalvelujen tavoitteena on ottaa aktiivinen rooli työnhakijoille tarjottavissa palveluissa. Työllistymissuunnitelmien laadintaan ja sisältöön kiinnitetään erityishuomiota. Resurssia kohdennetaan henkilökohtaisen palvelun tarjoamiseen. Työnetsintä, työntarjoaminen, koulutusmahdollisuuksien esittely ja urasuunnittelu nostetaan palvelun keskiöön.

Kunnat rahoittavat puolet omien kuntalaistensa työmarkkinatukikuluista sen jälkeen, kun työmarkkinatukipäiviä on kertynyt 300. Kun päivien kertymä ylittää 1000, kunnan maksuosuus on 70 prosenttia. Asiakkaan ollessa työllistymistä edistävän toimenpiteen piirissä, kuntaosuuden maksuvelvollisuus väistyy. Näiden kulujen minimoimisessa Paimion kaupunki on onnistunut hyvin ja on ollut jo vuosien koko maakunnan pienin maksaja, kun maksut suhteutetaan kuntien asukaslukuun.

Paimion kaupunki ei omilla toimillaan voi juurikaan vaikuttaa työvoiman kysyntään. Työllisyystilanteen kehitys on kääntynyt parempaan suuntaan koko maassa. Varsinais-Suomessa ja erityisesti Vakka-Suomessa kehitys on muuta maata myönteisempää. Myös Paimion kohdalla on tapahtunut selvä muutos parempaan suuntaan ja vuoden 2017 lopussa Paimion työttömyysaste on maakunnan alhaisin sekä vuodessa tapahtunut työttömien määrän vähentyminen on suhteellisesti koko maakunnan suurin. On aihetta odottaa, että myönteinen taloussuhdanne ja kuntakokeilu saavat vuoden 2018 aikana pysyvää muutosta Paimion työttömyysprosenttiin.

Ikäihmiset

Kotona asuvia 75 vuotta täyttäneitä on ollut Paimiossa jonkin verran enemmän kuin vertailukunnissa. Vuonna 2016 noin 94 prosenttia yli 75-vuotiaista asui kotona, mikä on enemmän kuin ikäihmisten palvelujen laatusuositus suosittelee. Kotona asuvia 80 vuotta täyttäneitä oli noin 92 prosenttia vastaavanikäisestä väestöstä. Kotihoidon piirissä olevien asiakkaiden osuus yli 75-vuotiaista on vaihdellut jonkin verran vuosittain. Vuonna 2016 säännöllisen kotihoidon asiakkaana oli alle 10

prosenttia 75 vuotta täyttäneistä, joka on alle tavoitteen. 80 vuotta täyttäneistä vajaa 14 oli säännöllisen kotihoidon asiakkaana, joka on alhaisempi kuin vertailukunnissa.

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden osuus jää hieman valtakunnallisesta ja maakunnallisesta keskiarvosta. Vuonna 2016 noin neljä prosenttia 75-vuotta täyttäneistä ja noin kolme prosenttia 80 vuotta täyttäneistä oli omaishoidon tuen piirissä. Omaishoidon tuessa on Paimiossa ollut vertailuvuosina tiukemmat myöntämiskriteerit kuin vertailukunnissa. Myös omaishoidon tukena myönnetty rahallinen avustus on ollut vertailukuntia korkeampi. Omaishoidon tuen myöntämisohteja on uusittu ja kevennetty vuonna 2017, mutta tämä ei näy vielä vertailuvuosina.

Tehostetussa eli ympärivuorokautisessa palveluasumisessa oli noin neljä prosenttia 75 vuotta täyttäneistä kuntalaisista, mikä on vähemmän kuin laatusuosituksen tavoite määrittelee tai mikä on valtakunnallinen keskiarvo. 80 vuotta täyttäneistä tehostetussa palveluasumisessa on vajaa kuusi prosenttia. Yli 75-vuotiaiden määrä laitoshoidossa on suhteellisen pieni. Hoidon painopistettä on valtakunnallisten linjausten mukaisesti siirretty kotiin annettaviin palveluihin. Laitoshoito vanhustenhuollon yksiköissä on päättynyt 01.08.2017, joten laitoshoidon on tarjolla enää vain terveyskeskussairaalaissa. Osa vanhusten ympärivuorokautisesta asumispalvelusta on siirtynyt yksityiselle palveluntuottajalle 01.08.2017.

Paimio-Sauvon terveyskeskuksessa on käynnistynyt seniorineuvolapalvelu vuoden 2015 alusta. Palvelu on tarkoitettu yli 65 -vuotiaille paimiolaisille ja sauvolaisille, jotka eivät vielä ole säännöllisen hoidon piirissä. Vuosittain kutsutaan erikseen sinä vuonna 68 vuotta täyttävät henkilöt kohdennetusti. Käynti sisältää ikäryhmätarkastuksen ja ohjausta. Ennalta ehkäisevänä palveluna toteutetaan lisäksi Paimion kaupungin taholta hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä kuluvaan vuonna 80 vuotta täyttävälle, jotka eivät ole palveluiden piirissä sekä palveluohjausta ja neuvontaa.

3 Keskeiset opit ja evästyksiset päättyvältä valtuustokaudelta

Paimion kaupunginvaltuusto on 09.10.2014 hyväksynyt palvelustrategian vuosille 2014 - 2017. Palvelustrategiassa on linjattu mm. kunnallisten palveluiden tarve suunnitelmakaudella, miten palvelut järjestetään, palvelujen laadulliset näkökulmat, kustannustehokkuuden varmistaminen, palveluiden tuotteistus sekä henkilöstöasiat tuotteistuksessa. Palvelustrategian toteutumista on arvioitu talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä. Jatkotarkasteluun valittiin mm. tietohallinto, vammaispalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut, lastensuojelu- ja perhetyö, työ- ja päivätoiminta, kodinhoitoapu, asumispalvelut, vanhainkodin laitoshoidon, psykiatria ja päihdeyksikkö, lääkärin ja hoitajan vastaanotot, suun terveydenhuolto, terveyskeskussairaala, lääkinnällisen kuntoutuksen terapiat, varhaiskasvatuksen järjestämissuunnitelma, koulukuljetusten suunnitelma, ruokahuoltoselvitys, nuorisopalvelut, ympäristönsuojelu, yksityistiehallinto, liikenneväylät, puistot ja muut alueet, kiinteistöpalvelut sekä tilahuolto. Palvelustrategia on pääsääntöisesti toteutunut.

OSA II TULEVAN VALTUUSTOKAUDEN SUUNNITTELU

4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Kuntalain 37 § mukaisen kuntastrategian laadinta on Paimiossa käynnissä. Strategia valmistuu kesäkuussa 2018. Kuntastrategiassa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

5 Hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat

[Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2014 - 2017](#)

[Turun seudun kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelma 2013](#)

[Paimion palvelustrategia 2014 - 2017](#)

[Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma, päivitys vuosille 2017-2018](#)

[Seudullinen kotouttamisohjelma 2013 - 2016 \(päivitys kesken, valmistuu 2018\).pdf](#)

[Paimion kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma](#)

[Paimion kaupungin esiopetussuunnitelma 2016](#)

[Paimion kaupungin ja Sauvon kunnan vuosiluokkien 1-9 opetussuunnitelma](#)

[Paimion lukion opetussuunnitelma 2016](#)

Paimion kaupungin hyvinvoinnin edistämiseen liittyvät työryhmät:

- ennalta ehkäisevän päihdetyön ryhmä
- LAPE -työryhmä
- paikallisten viranomaisten monialainen ohjaus- ja yhteistyöverkosto
- opiskeluhuollon ohjausryhmä
- kestävän ja turvallisen liikkumisen työryhmä

- nuorisovaltuusto
- vanhusneuvosto
- vammaisneuvosto

Hyvinvointisuunnitelma

Hyvinvointisuunnitelman painopistealueina ovat:

1. Lapset ja nuoret sekä lapsiperheet
2. Ikääntyneet
3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
4. Elinvoimapalvelut

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden tukemisessa painopisteenä on ennaltaehkäisevän toiminnan vahvistaminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Yhteisöllisyyden edistäminen lasten, nuorten ja lapsiperheiden tukemisessa	<p>Toimenpide: Asioihin tarttuminen, puheeksiotto, keskustelu</p> <p>EPDS; synnytyksen jälkeisen masennuksen seula</p> <p>Vanhemmuuden tukeminen, vinkkipankki ja vertaistuki, ryhmätoiminta</p> <p>Vastuutaho: Neuvola</p>	<p>Nykyiset resurssit / Lastenneuvolan terveydenhoitaja</p> <p>Nykyiset resurssit / Lastenneuvolan terveydenhoitaja ja psykologi</p>	<p>EPDS pisteet < 13</p> <p>Toteutuneiden ryhmien määrä</p>
	<p>Oppilashuollossa yhteistyömallien kehittäminen eri toimijatahojen ja hallintokuntien välillä</p> <p>Lasten ja nuorten osallisuuden mahdollistavien toimintatapojen käyttöönotto</p>	<p>Nykyiset resurssit/ koulu, esiopetus, terveydenhuolto, sosiaalityö</p> <p>Nykyiset resurssit/ varhaiskasvatuksen ja koulujen opetus- ja kasvatushenkilöstö</p>	<p>Uusien toimintatapojen määrä</p>

		Ryhmiä koollekutsujat	Ryhmiä määrä
	<p>Vertaistapaamisten (esim. keskustelutilaisuudet , vertaisryhmät) järjestäminen lasten ja nuorten huoltajille yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa</p> <p>Vastuutaho: Koulut, päiväkodit, sosiaalityö ja terveydenhuolto</p>		
Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen	<p>Liikkuva koulu - toiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen</p> <p>Vastuutaho: Koulut</p> <p>Ilo kasvaa liikkuen - hankkeen käynnistämien varhaiskasvatuksessa</p> <p>Vastuutaho: Varhaiskasvatuksen yksiköt</p>	<p>Toiminnan vastuuhenkilöt kouluissa</p> <p>Hankkeen koordinaattori ja vastuuhenkilöt yksiköissä</p>	<p>Toiminnan tapahtumien määrä</p> <p>Hankkeen käynnistymien ja tapahtumien määrä</p>
	<p>Kehitetään uusia yhteistyömuotoja varhaiskasvatuksen ja koulun sekä liikunta-, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen välillä.</p> <p>Vastuutaho: Sivistyspalvelut</p>	Nykyiset resurssit	Uusien yhteistyömallien määrä
	<p>Lapsiperheiden kotipalvelun kehittäminen</p> <p>Vastuutaho: Sosiaalityö</p>	Nykyiset resurssit	Asiakasmäärä

<p>Avointen varhaiskasvatuspalveluiden kehittäminen</p> <p>Vastuutaho: Varhaiskasvatus</p>	<p>Uusi ohjaajaresurssi</p>	<p>Toiminnan käynnistäminen</p>
<p>Laajat tarkastukset 1., 5. ja 7.luokka, jossa mukana lapsi/nuori, vanhemmat ja terveydenhuollon henkilöstö.</p> <p>Vastuutaho: Terveydenhoitaja, lääkäri</p> <p>8. luokan tarkastuksesa esitietolomakkeella asioihin paneudutaan perusteellisesti yhdessä lapsen/nuoren, vanhempien ja terveydenhoitajan/lääkärin kanssa. Keskusteleminen mielialasta, perheen yhteisestä ajasta, perheen sisäisestä avoimuudesta; onko helppo/uskaltaako asioista puhua vanhempien kanssa.</p> <p>Vastuutaho: Kouluterveydenhuolto, vanhemmat, nuori</p> <p>Avovastaanotot, matalan kynnyksen mahdollisuus lapselle/nuorelle tulla puhumaan mieltä painavista asioista</p> <p>Vastutaho:</p>	<p>Nykyiset resurssit / Terveydenhoitaja, lääkäri</p> <p>Nykyiset resurssit / Terveydenhoitaja, lääkäri</p> <p>Nykyiset resurssit / Terveydenhoitaja</p>	<p>Kouluterveyskysely</p>

	Kouluterveydenhuolto		
	o		

Vanhuspalveluiden kehittäminen ja uusien tapojen etsiminen niiden tuottamiseksi on ajankohtaista. Vanhusväestön (yli 75-vuotiaiden) määrä ja osuus väestöstä tulevat kasvamaan runsaasti lähivuosina. Yksin asuvia vanhuksia on jo nyt jonkin verran, mikä lisää riskiä yksinäisyydelle ja sitä kautta esimerkiksi masennukselle. Kotona asuminen on palveluista ensisijainen ja ennalta ehkäisevät palvelut painottuvat. Ympäri vuorokautiseen hoivapalveluun siirrytään vasta, kun kotona asuminen runsain palveluin ei ole mahdollista.

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Kotona asumisen mahdollistaminen	Palveluohjauksen kehittäminen. Kotihoidon vahvistaminen. Arviointijaksojen käyttöönotto. Vastuutaho: Vanhuspalvelut	Palveluohjaukseen kehitetään yhteisiä malleja hankkeen kautta. Kotihoidon henkilöstöä tulee olla riittävästi palvelutarpeeseen ja asiakasmäärään nähden. Tarvittaessa täydennetään ostopalveluilla tai palveluseteleillä.	Palveluohjauksen määrä, uusia asiakkaita palveluohjauksessa Kotona asuvien määrä ikäryhmästä Säännöllisen kotihoidon asiakkaita ikäryhmästä
	Kotikuntoutuksen kehittäminen Vastuutaho: Kotihoito	Fysioterapeuttiresursseja tulee lisätä	Onnistuneet kotiutukset, terveyskeskussairaalan kahden viikon sisällä palanneet, % kotiutetuista Asiakasmäärä Mitattu toimintakyvyn kehitys
Asumispalveluiden ja asumispalveluprosessin kehittäminen todellisen tarpeen mukaiseksi	Asumispalveluissa otetaan käyttöön arviointijaksot. Lyhytaikaishoidon tavoitteellisuuden kehittäminen. Terveyskeskussairaala		Odotusajat asumispalveluihin. Pitkäaikaishoidossa olevien määrä terveyskeskussairaalaissa. Ympäri vuorokautisissa

	assa ei pitkäaikaisjaksoja jatkohoitoon odottamisen vuoksi. Vastuutaho: Vanhuspalvelut		a hoivapalveluissa % 80 vuotta täyttäneistä.
--	---	--	--

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen eri hallintokunnissa läpi elämänkaaren. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen on kokonaisvaltaista ja monipuolista yhteistyötä kaupungin kaikkien toimintojen kesken. Paimion kokoinen organisaatio mahdollistaa hyvän tiedonkulun, yhteistyön ja työnjaon sopimisen, jotta olemassa olevat resurssit voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti, välttämällä päällekkäinen työ. Toiminnan painopisteenä on ennaltaehkäisevän toiminnan vahvistaminen.

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen eri hallintokunnissa läpi elämänkaaren	Terveysliikuntamahdollisuuksien ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen Vastuutaho: Liikuntapalvelut ja infrapalvelut	Nykyiset resurssit	Asiakastyytyväisyys
	Kirjaston edelleenkehittäminen kaupunkilaisten olohuoneeksi Vastuutaho: Kirjasto	Lisää henkilöstöresurssia	Kirjastossa järjestettyjen tapahtumien määrä Asiakastyytyväisyys
	Vapaa-ajan messujen järjestäminen Vastuutaho: Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut	Taloudellista resurssia tarvitaan	Tapahtuman toteutuminen
	Turvallisen, siistin ja viihtyisän kaupunkiympäristön ja	Nykyiset resurssit	Asiakastyytyväisyys ja asiakaspalaute

	<p>lähivirkistysalueiden sekä terveiden kaupungin rakennusten ylläpitäminen</p> <p>Vastuutaho: Tekniset ja ympäristöpalvelut</p>		
Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen	<p>Seuraparlamentin laajentaminen kattamaan monipuolisesti yhdistystoimintaa</p> <p>Vastuutaho: Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut</p>	Nykyiset resurssit	Laajennetun toiminnan käynnistyminen
	<p>Paikallisen vapaaehtoistoiminnan toimintaedellytysten turvaaminen ja uuden vastuutahon löytäminen sote-uudistuksen jälkeen</p> <p>Vastuutaho: Keskushallinto</p>	Taloudellinen resurssi	Toiminnan jatkuminen

Elinvoimaisessa kunnasta löytyy tontteja, palveluja ja työvoimaa yrityksille. Kaupunkilaisille löytyy työpaikkoja omasta kunnasta ja alueelta. Elinvoimaisuuden kannalta keskeistä on työllisyysasteen ja taloudellisen huoltosuhteen pitäminen hyvällä tasolla.

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Tehokas tonttimarkkinointi	<p>Markkinointi lehdissä, kaupungin internet-sivuilla, somessa.</p> <p>Vastuutaho: Markkinointiryhmä</p>	Nykyiset resurssit	<p>Myytyjen omakotitonttien määrä</p> <p>Vuokrattujen ok-tonttien määrä</p>

Elinkeinotoiminnan tuloksellisuus	Tiedotus kaupungin internet-sivuilla, lehdissä, yritysasiamiehen henkilökohtainen kontaktointi Vastuutaho: Yritysasiamies	Nykyiset resurssit	Myytyjen yritystonttien määrä Sijoittuminen maakunnallisessa yrittäjäkyselyssä Järjestettyjen tilaisuuksien määrä (omat & yhteistyössä muiden kanssa) Yrittäjien mielestä hyödylliset yrityskäynnit ja yritysneuvontatapaamiset Tavoitteisiin pääsyä tukevien projektien määrä
Työttömyysprosentti on alle 6%	Aktiivinen työpaikkojen ja koulutusmahdollisuuksien tarjoaminen Vastuutaho: Työvoimapalvelut	Nykyiset resurssit	Työttömyysprosentti
Työmarkkinatuen kuntaosuuden maksuosuus alle 120 000 euroa/vuosi	Asiakkaiden nopea aktivointi ja toimenpiteiden tarjoaminen Vastuutaho: Työvoimapalvelut	Nykyiset resurssit	Kunnan maksuosuus
Aktivointiasteen kohottaminen yli 50%:iin	Asiakkaiden nopea aktivointi ja toimenpiteiden tarjoaminen Vastuutaho: Työvoimapalvelut	Nykyiset resurssit	Kaikkien työmarkkinatukiasiakkaiden yhteinen aktivointiaste

Tarjota vähintään 140 työllistämiskuukautta palkkatuen avulla	Etsiä työttömien joukosta henkilöt, jotka saavat palkkatukityöstä suurimman hyödyn Vastuutaho: Työvoimapalvelut	Nykyiset resurssit	Vuosittainen palkkatukikuukausien määrä
---	---	--------------------	---

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

**Hyväksytty valtuustossa osaksi toiminnan ja talouden strategista suunnittelua
25.04.2018**